

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 2442/20

לפני: כבוד השופט מ' מזוז
כבוד השופט י' אלרון
כבוד השופטת י' וילנר

העותרים: 1. [REDACTED]
2. [REDACTED]
3. [REDACTED]
4. [REDACTED]
5. עמותת גישה - מרכז לשמירה על הזכות לנוע

נגד

המשיבים: 1. אלוף פיקוד הדרום
2. מתאם פעולות הממשלה בשטחים
3. מנהלת תיאום וקישור לרצועת עזה

עתירה למתן צו על תנאי

בשם העותרים: עו"ד סיגי בן ארי

בשם המשיבים: עו"ד פנחס גורט

פסק-דין

השופט י' אלרון:

1. בעתירה שלפנינו מבקשים העותרים כי נורה למשיבים לבחון ולאשר במסגרת "נוהל משפחות חצויות" את בקשתם של העותרים 1-4 לשוב לביתם שברצועת עזה, וכן בקשות נוספות שתוגשנה בעתיד במסגרת נוהל זה.

2. העותרים 1-4 הם אזרחים ישראלים ובעלי תעודות זהות פלסטיניות, המתגוררים ברצועת עזה, אשר נכנסו לתחומי ישראל בין חודש דצמבר 2019 לחודש פברואר 2020, ובמועדים שונים במהלך חודש מרץ שנה זו פנו למשיבים, באמצעות העותרת 5, בבקשה כי תאושר חזרתם לביתם שברצועת עזה.

3. בין מועד כניסתם של העותרים לישראל למועד בו ביקשו היתר לחזור לביתם, החליט שר הביטחון להטיל סגר על רצועת עזה, ובמסגרת זו הוחלט שלא לאפשר יציאת ישראלים אליה, בשל התפשטות נגיף הקורונה בישראל ומטעמים של שמירה על בריאות הציבור.

משכך, ביום 29.3.2020 הודיעה המשיבה 3 לעותרת 5, במענה לבקשות העותרים, כי "בקשות להנפקת היתרים למעבר ישראלים לרצועת עזה לא ייבחנו עד להודעה חדשה" וכי הנחיה זו תקפה גם ביחס לבקשות העותרים, שהוגשו טרם ניתנה.

4. שלושה ימים לאחר מכן שבה העותרת 5 ופנתה למשיבה 3 בבקשה לאשר את בקשות העותרים באופן פרטני, שכן מרכז חייהם ברצועת עזה, משפחתם מתגוררת שם, ואין להם ביטוח רפואי בישראל.

משלא קיבלו העותרים מענה לפנייתם זו בחלוף שבוע ימים, הגישו את העתירה שלפנינו.

5. בעתירתם טענו העותרים כי התנועה לרצועת עזה לא נחסמה באופן הרמטי, וכי המשיבים עצמם הודיעו כי יתאפשר "מעבר מוגבל ומצומצם בין ישראל לעזה". בנסיבות אלה, ומשדחיית בקשת העותרים לשוב לביתם פוגעת באפשרותם להתאחד עם בני משפחתם, נטען כי החלטת המשיבים סוטה באופן קיצוני מהמדיניות המקובלת בעניין "משפחות חצויות". כן נטען, כי החלטה זו אינה סבירה גם בשל היותה גורפת, מבלי לבחון את עניינם הפרטני של העותרים.

6. בתגובתם המקדמית לעתירה מיום 19.4.2020 הודיעו המשיבים כי לאחר שהעניין נבחן בקפידה על ידי המשיבה 3, גובש מתווה לטיפול בבקשות העותרים 1-4, במסגרתו הוחלט כי בקשתם לחזור לרצועת עזה תאושר בכפוף לחתימתם על "כתב הצהרה והתחייבות", שעל פיו יתחייבו כי אם ישובו לישראל במהלך תקופת הסגר שהוטל על רצועת עזה, ישוּו בבידוד, ויחולו עליהם כל ההגבלות והתנאים הרלוונטיים לחייבים בבידוד ביתי, כפי שיהיו בתוקף באותה עת. כן צוין בכתב ההצהרה והתחייבות, כי ידוע לעותרים שלאחר כניסתם לישראל לא תותר יציאתם בחזרה לרצועת עזה במהלך תקופת הסגר.

7. העותרים חתמו על כתב ההצהרה וההתחייבות, וביום 21.4.2020 יצאו לביתם שברצועת עזה.

8. על אף זאת הודיעו העותרים כי הם עומדים על עתירתם, תוך שהדגישו כי העתירה מתייחסת גם להחלטתם של המשיבים "שלא לבחון כלל, ובאופן גורף, בקשות של ישראלים המוגשות אליהם".

בהקשר זה נטען כי לסעד הכללי המבוקש יש השפעה על עותרים פוטנציאליים והדיון בו אינו תיאורטי גרידא. הודגש כי דיון בסעד זה כבר כעת עשוי לחסוך הגשת עתירות פרטניות.

9. בנסיבות שתוארו, ומשקיבלו העותרים 1-4 את מבוקשם והותר להם לשוב לביתם ברצועת עזה, דין העתירה להימחק (ראו והשוו: בג"ץ 7262/18 סנדאי נ' רשות האוכלוסין וההגירה – משרד הפנים (21.2.2019)).

אשר לסעד הנוסף שנתבקש, לפיו בית המשפט יורה למשיבים כי "יבחנו ויאשרו" גם בקשות עתידיות שתוגשנה במסגרת נוהל "משפחות חצויות", הרי שמדובר בסעד כוללני, ואף תיאורטי בשלב זה. כידוע, לא יידרש בית משפט זה לסעד כוללני, וזאת במיוחד לאחר שהתייטר הדיון בסעד הפרטני המבוקש בגרדי העתירה (בג"ץ 9318/16 דענא נ' שר הפנים (28.12.2017)).

כפי שציינו המשיבים בתגובתם המקדמית, בימים אלו נבחנת המדיניות לעניין בקשות דומות שתוגשנה בעתיד, במהלך תקופת הסגר. אין צורך לומר כי העותרים יוכלו לשוב ולפנות לבית משפט זה ככל שיבקשו להשיג על מדיניות זו, לאחר מיצוי הליכים מול המשיבים. לעת הזו, חזקה על המשיבה 3 כי כפי שציינה בתגובתה, תוסיף לדון במקרים חריגים המובאים לפתחה.

10. אנו מורים אפוא על מחיקת העתירה. בנסיבות העניין, אין צו להוצאות.

ניתן היום, ב' באייר התש"ף (26.4.2020).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט